

Inbreng met betrekking tot de AMvB wolven

Inbreng Interprovinciaal Overleg

Debat over wolven in Nederland

1 september 2026

Voor de provincies staat in dit dossier één punt centraal: wij moeten op juridisch houdbare wijze kunnen ingrijpen op het moment dat zich een probleemsituatie met een wolf voordoet.

De provincies zijn de staatssecretaris daarom erkentelijk voor de voortvarendheid waarmee hij aan de slag is gegaan met het wolvendossier, met als meest recente stap de publicatie van het Besluit bescherming wolf en goudjakhals (hierna: de AMvB). Het is een goede stap vooruit dat de Europeesrechtelijke aanpassing van de beschermingsstatus van wolven van strikt beschermd naar 'gewoon' beschermd nu ook in de Nederlandse wetgeving is doorgevoerd, maar er speelt meer. In onderstaande delen wij graag onze zienswijze ten aanzien van deze AMvB. Wij vragen u om dit te betrekken bij het plenair debat over wolven in Nederland van 1 september.

Rol provincies

Provincies zijn via de Omgevingswet het bevoegde gezag voor de wettelijke bescherming van wolven en alle daarbij behorende verplichtingen. Om invulling te geven aan deze bevoegdheid beschikken wij over het instrument vergunningverlening, hebben we veel kennis opgedaan over wat wel en niet werkt in het veld, en hebben we het Interprovinciaal Wolvenplan vastgesteld.

Vanuit deze verantwoordelijkheid hebben de provincies, in verband met het ontbreken van een uitvoeringstoets, ingezet op overleg over de AMvB vóór publicatie ervan. Overleg met de staatssecretaris heeft echter tot onvoldoende aanpassing geleid om de hieronder geschetste problematiek te voorkomen.

Aandachtspunten ten aanzien van de AMvB

In de toelichting bij de AMvB wordt gesteld dat de staatssecretaris in zijn aanpak van probleemwolven vier sporen hanteert waar 'het bieden van mogelijkheden aan provincies en gemeenten om te kunnen ingrijpen bij probleemsituaties' en 'het beter aanpakken van probleemwolven' onderdeel van zijn. Met de recent gepubliceerde AMvB is het handelingsperspectief voor provincies op deze twee punten echter onbedoeld onder druk komen te staan, onder meer in verband met het volgende:

- De criteria lijken objectief maar zijn dat niet. Met de AMvB zijn bewust flexibel gehouden richtlijnen uit het Interprovinciaal Wolvenplan omgezet in wettelijke criteria. Daar zijn ze niet voor bedoeld. Wij verwachten hierdoor langere procedures bij de rechter met vragen die lastig

te beantwoorden zijn. Denk bijvoorbeeld aan de definities van “probleemwolf” en “probleemsituatie” die vragen oproepen als: kwam deze wolf binnen 30 meter, of was het 35? Benaderde de wolf een mens, of andersom?

- Door bijvoorbeeld de woorden “in ieder geval” in te voegen in artikel 8.74la, lid 2 van het besluit kwaliteit leefomgeving komt een op dit moment (te) limitatief omschreven definitie van “probleemwolf” te lezen als: “Een wolf wordt in ieder geval aangemerkt als probleemwolf als”. Hierdoor ontstaat al meer ruimte voor provincies om individuele situaties te beoordelen.
- Het advies van de Raad van State (RvS) is op punten niet overgenomen. In overeenstemming met de RvS verwachten ook provincies dat de vergunning op voorhand geen tijdwinst zal opleveren. Onderschat wordt de hoeveelheid maatwerk-onderbouwing die nodig is om zo’n vergunning te ‘activeren’, en dat daartegen bezwaar en beroep openstaan.
- De AMvB gaat bijna volledig over ingrijpen achteraf. Wat provincies betreft is ingrijpen achteraf het sluitstuk van een totaalpakket dat ook preventieve maatregelen omvat. Denk hierbij aan aversieve conditionering (wolven leren om mensen te mijden). Dit soort preventieve maatregelen krijgen in de AMvB nauwelijks aandacht, terwijl een rechter die straks kan aanmerken als gunstiger alternatief. Een door de provincies afgegeven vergunning houdt dan geen stand. Om een vergunning te kunnen verlenen, moeten wij aangeven dat preventieve maatregelen zijn overwogen en onderbouwen waarom zij in een specifiek geval onvoldoende oplossingen bieden. Hier hebben de provincies meer handvatten voor nodig, zoals onder meer ondersteuning ten aanzien van praktische zaken als draagverloven voor paintballgeweren (verantwoordelijkheid van politie en justitie).

Wat vragen wij aan u:

Concreet vragen wij u om de staatssecretaris op te roepen om ten eerste de woorden “in ieder geval” toe te voegen in de tekst van de AMvB zodat provincies meer ruimte krijgen om individuele situaties te beoordelen, om alsnog een uitvoeringstoets Decentrale Overheden uit te voeren samen met de provincies als uitvoerder, en de AMvB op basis van de uitkomsten daarvan aanvullend aan te passen.

Daarnaast is actieve inzet nodig van de Minister van Justitie en Veiligheid om aversieve conditionering in de praktijk mogelijk te maken, meer concreet het voorzien in draagverloven voor paintballgeweren. Zodat provincies daadwerkelijk het beoogde handelingsperspectief krijgen om te kunnen ingrijpen bij probleemsituaties met wolven, en probleemwolven beter aan te pakken.